

Arrakasta

INAKI SEGUROLA

LEHENGO batean irakurtzen nion exekutibo handikiren bati (ekonomia, politika edo kultur gauzetakoa zen ezin gogoratu), zera, giza-goitar arraza horri maiz ahotik darion lantua: «hemengo gaitza zein den nahi duzue aditu?»: besteren arrakastarik ezin sofritu». Ahalpaldi ebakigarri horretxekin egiten da beti pertsona arrakastosoak azken hitzaren jabe; eta jakina, azkena ixiltzen denak arrazoi: halaxe uste dute horiek, lehengo bertsolari zaharren antzera.

Desarrazoi horri muturra bihurtzeko atrebentzia hartzen dudalarik, bada, deklaritzen dut 'hemengo gaitza' ez dela hemen hauetakoa, baizik hemen guztietako izurri osasungarria; arrakastosoaren ezaugarriak direla ezarian eta oharu gabe idioztatzea, us-tez neurrigabeko balioa izanik ere bere burua prezio jakin batean saltzen asmatzea, edozer gauza irentsiaren poderioz ia erabat soraitua bukatzea, zerbait gogoangarria esateko ahoa zabaltzen duen aldioro bere burua negargarri uztea; nola den arrakastosoak komunizki bi eratakoa: edo 'tonto enterua' edo 'listo pasaua' eta nola, halakoa izateko, berezkoa eta jaiotzekoa behar duen izan; arrakastosoak arrakastatik ezagutzen dela eta ez (musikero promozionatuak salbu) beste ezertatik, eginetik ez baina izan-izenetik; eta, azkenik, aspaldi itzalitako izar gezur-argiduna dela haren antz handiena duen sorkaria.

Herriak, bere izaera kontraesanezkoari dagokion bezala, egun batean gurtu egiten ditu jainko titikiak, eta hurrengoan, lotsagabe-aldi duenean, egurtu, eta ahal badu, burutik behera kaka egin. Barkatu ez ordea; herriak ez dio arrakastosoari barkatzen, baina kontuz, are gutxiago barkatzen dio nahi-ta-ezinezkoari, arrakastosoaren inbiritan ezin hilez bizi den gaixoiari, hari beltzuri eginez bere ezina zuritu nahi lukeen errukariari.

Arrakasta herriaren kontrako bekakua da.

Hutsune deigarria

JEAN LOUIS DAVANT

FRANTZIAKO

errege berria hautatuko du gu laster. Naizen euskaldunari frango arrotza eta urruna zaio auzi hori. Halere aitortu behar dut hein bateko interesa aurkitzen diodala. Ohiz kanpoko hitzen entzuteko parada emaiten digu hasia ez omen den kanpainak. Adibidez orain arte, gerrikoa tinkatu behar zuen jendeak, jende xumeak hala egia. Hara non ezkerreko hizkuntza batean sartua zaigun Chirac su eta ke hanbatetaraino non haren adiskide ohia den Balladur zuhurra bera aitortzen hasia den alokairuak altxa ditazkeela lantegi batzuetan. Jospin sozialistak ere zerbait asmatu beharko du lehiaketa gorrail horretan.

Hor agertzen da berriz zerbait onik bada duela demokraziak. Segurki hitz on gehienak haizutuko ditu geroak, udazkeneko orbelak bezala. Zerbait geldituko da halere, populuak ez baititu denak ahantziko. Demokraziari esker bere kredo gogorraren poxi bat eztatzena behartua da kapitalismoa. Eta oroz gainetik agian, ezkerrearen beharra erakusten du zeren, hutsune bat agetzen delarik eskualde horretan, eskuineko batzuek horren betetzeko beharra senditzen dute, demagogiaz bederen. Baina hobe da, bistan dena, ezkerrekoek berek lan hori egin dezaten. Zein izaten ahal da gaur ezkerrearen eginbidea? Hain zuzen ere, eskuia ezin ase dezakeen hutsune horren betetzea.

● EL PAIS

Demokrazia mehatxatua

Eska daitezkeen erantzukizunetatik ihes egitearren, oraingo behintzat, berriro ere politikaren judizializazioa erraztu da eta, ondoren, sumarioak instruitzea egokitu zaien epailei eraso egin zaie, baita, oro har, epailetza osoari ere, ezinbestean elkartasuna adierazi behar baitie bere kideei eta, orobat, oharatzen behar baitu zuzenbidezko Estatuaren egungo suntsitze sistemati-koak dakartzan ondorioez: gezur handienak filtratzen iritsi dira Gobernuak beldur gehien dien sumarioez arduratzen diren ma-

gistratuen kontra; botere judiziala arbitrarioa balitz bezala ere aurkezten da, Barne Ministerio-ko aurreko goi karguetatik asko inolako justifikaziorik gabe kartzelara eraman baititzake; 'epaile izarrak' eta gisako adierazpideak erabilia beren izena belztu egiten da, nahiz eta ez ziratekeen inoiz hori izango Parlamentuak ondo funtzionatu izan balu.

Bere funtzioak betetzen ariko balitz GALEn eta diru berezien erabilera irregularraren azpian ezkututzen den oro argitara ateratzeko ardura izango lukeen batzorde parlamentario bat, eta batzordeak bere obligazioa beteko balu, denok adi jarraituko genieke Parlamentuan gertatzen diren gora-behera guztiei, eta epailei utzi egingo genieke, jadanik hedabideen fokurik gabe, arazo ho-

Kurduen babeslekua.

STEVE BELL / THE GUARDIAN

rietako alderdi penalak ikertzen. Argi eta garbi esan beharra dago: epailei eta prentsari egokitu zaien eginkizun agian gehiegizkoa, Parlamentuak Estatuaren

eta Gobernuaren *aparatu* kontrolatzeko dagozkion funtzioak ez betetzearen ondorio baino ez da.

IGNACIO SOTELO

LUZENDARIARI

Algerian emakume

Algerian emakume izatea arriskutsua, oso arriskutsua da. Emakume bahituak, lepoa moztutakoak, sabelean tirokatuak... Jakina, feminista izateak hiltzera kondenaturik egotea esan nahi du. Ez da beharrezkoa, ordea, genero zapalkuntzaren kontzientzia izatea: hezkuntzaren nahiz kulturaren munduan lan egiteak, politikari, militar edota ideia integristen jarraitzaileak jotzen ez den edonoren senide izateak edo, besterik gabe, parean egokitzen den 'Goiki argituaren' sexu nahiei uko egiteak heriotza zigorra dakar.

Zein da bere izenean hiltzen den Jainko hori? Islam mendebaldearen baloretzat hartzen duen generoen arteko berdintasunaren berrera modura aurkezten ahalagintzen diren arren, 'Historia Jainkoaren izenean' kontsigna tamalez ezaguna suertatzen zaigu emakumeoi. Sorginkeriagatik sutean erretako emakumeak, inkisidore misoginoak, emakumeen harriketa... Idazteunaren hiru erlijio monoteistek patriarkatuaren oinarriak ezarri dituzte. Agerian edo ezkututa, euren ezaugarri nabarmenetako bat emakumeak baztertzeta izan da. Horregatik, emakumeek aurrera egiten dutenean, emakumeek aurrerabidean sartu eta gizartearen halako eragina eta boterea lortzen dutenean, erlijio kontzepziozko integristen mehatxatutik ikusten dute beren burua, bai Ekialdean, bai Mendebaldean.

Ez dabilta oker integrista algeriarak. Algeriako emakumeek azken hogeita hamar urteotan urrats handiak eman dituzte gaur egun isiltarazi nahi den gizarte itzal eta aurrerabidean. Bereko eta parekorik gabeko prozesua, herrialde islamikoetako beste mu-

gimendu feministen antzekoa da eta argi frogatzen du emakumeen aurrerapenak eta askapenak ez dutela zertan egin kultur nortasunaren berezko ezaugarrien begirune eta mantentzearen kontra. Kultur nortasun hori, ordea, ezin da oinarritu genero baten menpekotasun eta bazterketan, hau da, biztanleriaren erdia kanpoan utzi eta umiltzen duten baloreen garaipenean.

Algeriako feministak gizarte esparru eta botere arlo guztietan azaltzen den integristen aurrerakuntzaren aurkako erresistentzia mugimendu nagusietako bat da gaur egun. Algeriar emakumeek ez zuten dudarik egin eta FISek hauteskundeetan garaile suertatu eta handik egun gutxitara, kalera atera ziren beren eskubideak aldarrikatu eta integristen aurrerakuntzaren aurkako erresistentzia mugimendu nagusietako bat da gaur egun. Algeriar emakumeek ez zuten dudarik egin eta FISek hauteskundeetan garaile suertatu eta handik egun gutxitara, kalera atera ziren beren eskubideak aldarrikatu eta integristen aurrerakuntzaren aurkako erresistentzia mugimendu nagusietako bat da gaur egun. Algeriar emakumeek ez zuten dudarik egin eta FISek hauteskundeetan garaile suertatu eta handik egun gutxitara, kalera atera ziren beren eskubideak aldarrikatu eta integristen aurrerakuntzaren aurkako erresistentzia mugimendu nagusietako bat da gaur egun.

Urte batzuk lehenago, ideologia integrista iraultzaileak hartutako erregimenaren ustelkeriak eta askatasun ezak jotako gizartearen izandako gero eta aurrerapen handiagorearen aurrean, FLNAk Familiaren Araudia onartu zuen, emakumeen gizarte eta familia status-ean atzerapen nabaria eragin baitzuen. 1981az geroztik, emakume aurrerakoiek burututako aurkako ekitaldi ugari ezin izan zuten saihestu FLNAren buruzagiek, boterari eutsi nahirik, aipatutako amore emate hori egitea sektore atzerakoienei. Emakumeen statusa eta eskubideak truke-txanpon gisa, 'gizartearen bakea' lortzeko onar daitezkeen garrantzirik gabeko zerbait. Erreforma horiek

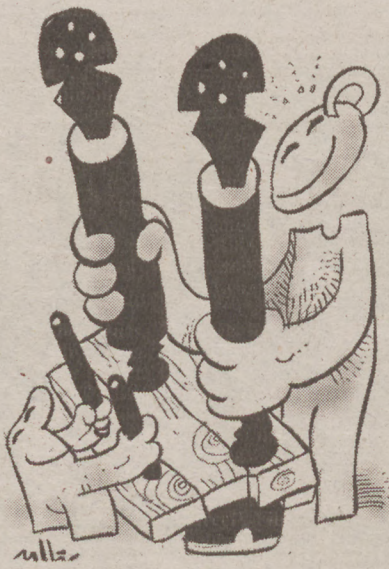
ziur asko FISaren garaipenaren oinarrietako bat izango zirela ez uzten aintzat hartu. Azken finean, emakumeen eskakizunak asmo politikoetako ia adierazpen guztien azken egitarau-gaia dira beti.

Argeliako egungo egoeraren arduren banaketari dagokionean, ez da nahikoa herriaren barne alderdi, ez gobernuaren indarrei, ezta oposizioari begiratzea. Hirugarren Mundua deitutakoaren herri askoren —genozidatzat jotzeko zalantzarik gabeko munduaren politika dela medio, gero eta ahul eta zorpetu- goak diren herri hauena, alegia— galera eta nahastearen onuradun suertatzen bada inor, horiek 'Orden Berriaren' eragileak dira. Oso inozoak izan behar arraza arteko indarkeriak Sarajevon kasualitatez eztanda egin zuela sinesteko, mendeetan zehar kulturazko elkarbizitzaren adibidea izan baita; edo integristen musulmana une zehatz hauetan bapateko sorketaren bidez sortua dela sinesteko. Munduko mapetari bizitzeko eskubidea eta 'kondenatu' arteko mugak murrizten dituztenek, inork baino interes handiagoa dute horrelako sinesmena hedatzeko.

Auzi hauen irtenbidea baloreetan eta munduko harremanetan aldaketa gogorrean badatza ere, hurbilaren eta zehatzaren esparruan, behintzat, lan aktiboa eskatu behar diogu politika munduari Algeriako auziaren irtenbide negoziatua bilatzeko asmoz. Premiazkoa da Estatuak babes neurriak berehala jartzea, nola edo hala, hurbil dugun herri horretan mehatxatuta dauden emakume eta gizon guztientzat.

5 EMAKUME TALDE, 7 HERRI TALDE
ETA 12 ALDERDI ETA SINDIKATU

GAIA JARRITA

Korrikaren amaiera

Bederatzigarrena
Garazin hasi zen,
'Jalgi hadi euskaraz'
oihukatuz ozen.
Nahiz eta azken esprina
jotzera goazen,
kilometro antzuek
izan ez daitezten,
Korrika ez dadila
bukatu Gasteizen.

KARLOS AIZPURUA

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90

OJD IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDA

Kontseilari Ordezkarria: INAKI URÍA

Zuzendaria: MARTXEO OTAMENDI

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Egoitza nagusia: Gudarien etorbidea, z/g / 20140 Andoain

30 02 22 / Erredakzio faxa: 30 02 55 / Publizitateko faxa: 30 07 07

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea

17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Zabalburu Ekiparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo

410 40 46 / Faxa: 410 37 15

Lapurre / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1/ 503 Pasa

kuxatila, / 64100 Baiona / 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11